

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

School Administrators' Roles in Promoting Students'
Ethics in Nakhon Si Thammarat Primary Educational
Service Area Office

อุไรวรรณ เดชาสิทธิ์^{*} , รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา^{**} ,
ดร.รอยพิมพ์ใจ เพชรกุล^{***}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน การดำเนินการวิจัยใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 470 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและทดสอบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe

ผลการวิจัย พบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม

^{*} นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
^{**} ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
^{***} กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ที่ประเภทสถานศึกษาต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา, คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study the School Administrators' Roles in Promoting Students' Ethics in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 with in 4 categories : the setting of policy, the modelling of ethical practice, This was to compare the school administrators' roles in promoting students' ethics in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 based on the following variables : by type of schools and work experience. It was also to study problems and recommendations about the roles of the school administrators in promoting ethics of the students. The sample group were 470 administrators and teacher under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. A set of questionnaire was used in collecting data. The instrument used was a set of questionnaires. The analysis of the data was made through SPSS program. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t - test and One Way Analysis of Variance.

The finding revealed that roles of school administrators in students' moral enhancement of under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 was generally found at high level. After item analysis, all of them could be rated by mean score in descending order as follows : modeling, child-rearing practice, and creating conditions.

Keywords : School Administrators Roles, student morality enhancement

บทนำ

ปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤต คุณธรรมและจริยธรรมลดลง ขณะเดียวกัน วัฒนธรรมและระบบคุณค่าที่ตีงามของสังคมไทยเริ่มเสื่อมถอยลง โดยเป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีหรือไม่ดีได้ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยม และบริโภคนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญกับส่วนตนมากกว่าส่วนรวมทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลงนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, 11)

นอกจากนี้เด็กและเยาวชน ในสถานศึกษาส่วนหนึ่งขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรม จริยธรรม มีการแสดงออกทางเพศอย่างเสรีมากขึ้น การเล่นเกมพนัน การสูบบุหรี่มากขึ้น นำไปสู่การติดยาเสพติด การติดเหล้า เที่ยวกลางคืน และทะเลาะเบาะแว้งกัน (สุทธิพันธ์ บงสุนันท์, 2549, 5)

สถาบันหลักทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังศีลธรรมให้สำนึก ในคุณธรรม จริยธรรม และอบรมหล่อหลอมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนมีลดน้อยถอยลง สถาบันครอบครัวที่เคยมีระบบเครือญาติ ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและมีความเข้มแข็งในการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังศีลธรรมและค่านิยมที่ตีงามให้แก่ลูกหลานเริ่มเปราะบางลง เนื่องจากวิถีชีวิตปรับเปลี่ยนไปต้องดิ้นรนทางเศรษฐกิจมากขึ้นส่งผลต่อความสัมพันธ์ ในครอบครัวอ่อนแอลง ปัญหาการหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันวิถีชีวิตสมัยใหม่มีผลให้ความเชื่อศรัทธาในหลักศาสนาเสื่อมถอยลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, 11)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ไว้ในมาตรา 6 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้สึกคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2548, 10) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนที่มีสติปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนด

จุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าในตนเอง เรียนดี มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้บรรจุหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นอีกสาระหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมนี้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นเยาวชนไทยมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, 5)

ดังนั้นการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต้องกระทำเป็นอย่างยิ่งและทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคคล กลุ่มคน สถาบัน องค์กรต่างๆ และวัยที่ต้องเน้นย้ำเป็นอย่างยิ่งคือวัยเด็ก ในการพัฒนาประเทศจะต้องกระทำทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจไปพร้อมๆ กันจึงจะเกิดผลดี การพัฒนาคุณภาพด้านจิตใจให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ได้จะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม เพราะเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองมั่นคง ความสงบสุขของบุคคลและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนเนื่องจาก “คน” สามารถพัฒนาคุณภาพได้ในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ห้อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบ มีจิตสำนึกในศีลธรรมและ “คุณธรรม” สามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก “ความพอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียรอันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) และจากความสำคัญต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการที่จะทำให้สังคมได้รับการยอมรับ และเห็นคุณค่าของการทำความดี ทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นคนดีนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้เกี่ยวข้องคือผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนคือ ครู อาจารย์ ทั้งหลายต้องเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะผู้นำ หรือผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนและผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทำในสิ่งที่ถูกต้องของผู้บริหารนั้นก็คือการเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 มีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในสถานศึกษาประถมศึกษาปกติและระดับประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 ว่าในปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร และความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดต่างๆ จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 พุทธศักราช 2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ที่จะสามารถเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรให้มีการพัฒนาตามศักยภาพ การรวบรวมปัญหาข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอันจะเป็นข้อมูลความรู้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นระบบสู่สถานศึกษาในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตาม ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 334 คน รวมจำนวน 470 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ตำแหน่งหน้าที่ ประเภทของโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการเป็นผู้อบรมสั่งสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 101) จำนวน 59 ข้อ ได้ความเชื่อมั่น 0.86

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมใน 4 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้บริหารโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปรผลค่าเฉลี่ยที่ใช้ในแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การแปรผล 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 103)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับพฤติกรรม บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการอบรมสั่งสอนและด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ประเภทโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการเป็นผู้อบรมสั่งสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน รายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทุกด้านและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านการกำหนดนโยบายไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการศึกษาโดยรวมและรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน เพราะนอกจากครูผู้สอนจะมีหน้าที่ให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนแล้ว ยังมีหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนและปลูกฝัง

ให้นักเรียนในปกครองของตนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรวรรณ เจียรประดิษฐ์ (2553) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของอาคม สมบัติแก้ว (2542) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า

2.1 สถานศึกษาที่ประเภทของสถานศึกษาต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมโชค ทองอยู่ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่าด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระราชรัตนมงคล (มนตรี ยางนิสาร) (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูพระสอนศีลธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสรุปดังนี้ คือครูพระสอนศีลธรรมที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและที่มีประเภทโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ประสบการณ์ในการทำงานผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีคุณธรรม จริยธรรม ครูมีหน้าที่ส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียน ดังนั้น ครูและ

ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิน ปรัชญพฤทธ์ (2530) พบว่าการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน กรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระราชรัตนมงคล (มนตรี ยางนิสาร) (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครู พระสอนศีลธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ครูพระสอนศีลธรรมที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรด (Reid, 1965, 22 - 24) ได้วิจัย เรื่องศีลธรรมและการพัฒนาจิต “สอนดีหรือไม่” ได้สำรวจทัศนคติของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียน ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมัธยมชานดือโกด้วยการสุ่มตัวอย่างจากครู จำนวน 105 คน เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนศีลธรรม ผลการวิจัยพบว่า เป็นผู้บริหารมานานทำให้ได้รู้เรื่องการบริหารจากประสบการณ์ตรงสามารถเผชิญปัญหาได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีอายุน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกื้อกุล รัตโนภาส (2537) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านการอบรมสั่งสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมและการเสริมแรง อยู่ในระดับมากประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ได้แก่ การสอนจริยธรรมต้องให้เด็กมีการปฏิบัติจริงในการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องมีการดำเนินการในลักษณะเป็นกิจกรรมและมีการส่งเสริมหลักสูตร โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในสถานศึกษา ในด้านการกำหนดนโยบาย ควรมีการเชิญผู้นำ

หรือผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมาอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือมาร่วมในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงการกำกับควบคุม และติดตามการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพราะพบว่าการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก แต่ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนการสอนของนักเรียนจะสูงขึ้นตามไปด้วย

2. ควรมีการศึกษาด้านการกำหนดนโยบายเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในทุกระดับ เพื่อสร้างความตระหนักสำหรับนักบริหารการศึกษา อาจจะสามารถส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร และผู้เรียนมากขึ้น

3. ควรศึกษาด้านครูผู้สอนที่มีส่วนส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กสู่การเป็นคนดีตามเป้าหมายของแผนการศึกษาชาติ

บรรณานุกรม

- เกื้อกุล รัตนโนภาส. (2537). บทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามทัศนะของผู้บริหาร. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พี.เอ็นเค แอนด์ สกายพริ้นติ้ง จำกัด.
- _____. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจการพิเศษ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สิริวิริยาสาน.
- พระราชรัตนมงคล (มนตรี ยางธิดาร). (2547). **ความคิดเห็นของพระครูสอนศีลธรรมเกี่ยวกับ
การปฏิบัติงานสอนโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร. ปรียญยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.**
- สุทธิพันธ์ บงสุนันท์. (2549). “**ขึ้นภาษีบุหรืกับบ้านปลอดบุหรื,**” สมาร์ (Smar). 7(72) : 5
- สมโชค ทองอยู่. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ปรียญยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา). : มหาวิทยาลัยราชภัฏฉะเชิงเทรา.**
- อาคม สมบัติแก้ว. (2542). **ศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรียญยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
สงขลา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.**
- อุไรวรรณ เจียรประดิษฐ์. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียน ปรียญยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- Reid, Raman R. (1965). “**Moral and Spiritual Values : To Teach or not
to Teach ,**” **Secondary Education. 40 (2) : 22 - 24**